

ÎN C H E I E R E

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

judecători

Maria Ghervas, Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Dița Lucia și Dița Iurie, Instituția Medico-Sanitaro Publică Institutul Mamei și Copilului și Ministerul Sănătății al Republicii Moldova - succesor în drepturi Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dița Lucia și Dița Iurie împotriva Ministerului Sănătății al Republicii Moldova și Instituției Medico-Sanitaro Publică Institutul Mamei și Copilului, intervenienți accesorii Grossu Gheorghe, Negru Petru, Maniuc Mihail, cu privire la constatarea faptului cauzei decesului copilului minor și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, s-a admis apelul declarat de Dița Lucia și Dița Iurie, s-a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 ianuarie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 08 mai 2012, avocatul parlamentar Plămădeală Tamara s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în interesele Luciei Dița împotriva Spitalului Clinic Republican pentru Copii „Emilian Coțaga” și Ministerului Sănătății, cu privire la recunoașterea violării dreptului și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 10 februarie 2012, copilul xxxxx, a fost internat în secția ORL a Spitalului Clinic Republican pentru Copii „Emilian Coțaga”, cu diagnosticul: xxxxx, pentru intervenție chirurgicală programată.

Între orele 10:00 - 11:00, copilul a fost examinat de către anesteziologul Petru Negru, iar în jurul orei 13:40, acesta a fost condus în sala de operații.

La aproximativ o oră, după ce copilul a fost condus în sala de operație, medicul chirurg Maniuc Mihail, care l-a operat, s-a apropiat de părinți spunându-le că operația s-a finalizat. Operația a decurs bine, dar medicul anesteziolog nu a reușit resuscitarea pacientului.

Deoarece nu aveau nici o informație despre starea fiului lor, au decis să solicite serviciile echipei centrului de resuscitare republicană.

Astfel, după ore de așteptare, neavând nici o informație, în jurul orei 16:00, părinții au solicitat informație de la șeful spitalului despre starea fiului, dar acesta le-a comunicat că nu e de competența sa să ofere un răspuns.

Întrucât medicii nu ofereau detalii despre starea de sănătate a copilului, au decis să apeleze la ajutorul presei și poliției.

În jurul orei 18:00, au fost chemați într-un birou, unde li s-a spus că copilul se mai află sub sistemele tehnice și prin urmare, abia la ora 20:00, au înțeles despre decesul fiului.

Consideră că aceste inacțiuni au dus la lezarea dreptului la informație a părinților în calitate de reprezentanți legali ai copilului.

Menționează că, cauza decesului nu au aflat-o de la medicii care au efectuat operația, în certificatul medical constatator al decesului, eliberat la 11 februarie 2012 de către Centrul de Expertiză Medico-Legală, fiind indicat „stop cardiac de etiologie necunoscută”.

La fel, indică că medicii care au efectuat expertiza medico-legală au informat despre faptul că toate organele interne ale copilului erau sănătoase.

Accentuează că părinții nu au fost contactați de către medici ca să își ceară scuze pentru pierderea irecuperabilă care le-a fost cauzată, ci din contra au continuat să fie discreditați, fiindu-le cauzat un prejudiciul moral, prin interviurile și conferințele de presă cu medicii vizați.

A mai indicat că pe faptul dat, la 13 februarie 2012, a fost pornită urmărirea penală nr. 2012010254, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, adică încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale.

În drept, acțiunea a fost întemeiată în baza prevederilor art. 3, 6 și 24 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului; art. 4 al Legii cu privire la drepturile copilului nr. 38 din 15 decembrie 1994; art. 2 și 5 lit. m), n), o), g), art. 11 alin. (1) lit. c), alin. (4)-(6), art. 15, 17 și 18 al Legii cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului nr. 263 din 27 octombrie 2005; art. 24, 50 din Constituția Republicii Moldova; art.10, 11, 14, 15, 1419, 1422 și 1423 Cod civil.

Solicită, recunoașterea violării dreptului constituțional al copilului decedat xxxxx, născut la xxxxx, prevăzut de art. 6 și 24 al Convenției ONU cu privire la drepturile copilului și art. 24 și 50 din Constituția Republicii Moldova, precum și încasarea prejudiciului material și moral în sumă de 1 000 000 lei

Ulterior, prin cererea din 13 octombrie 2015, cerințele din acțiune au fost modificate și concretizate, fiind solicitată constatarea faptului că decesul copilului xxxxx, este consecința greșelilor comise de către personalul IMSP „Institutul de Cercetări Științifice în domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului”; încasarea în mod solidar din contul pârâților în beneficiul Luciei Dița și Iurie Dița a sumei de 3 000 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată în mărime de 1000 lei (f.d.143 Vol I).

Ulterior, în proces au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii, Grossu Gheorghe, Negru Petru și Maniuc Mihail.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 08 iulie 2015, a fost atras în calitate de coreclamant, Dița Iurie. Totodată, s-a dispus înlocuirea pârâtului Spitalul Clinic Republican pentru Copii „Emilian Coțaga”, cu succesorul în drepturi Instituția Medico-Sanitară Publică Institutul Mamei și Copilului (f.d. 131-134).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 ianuarie 2016, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial. S-a dispus încasarea din contul Ministerului Sănătății în beneficiul lui Dița Iurie și Dița Lucia a prejudiciului moral în mărime de 80 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1 000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, s-a respins apelul declarat de Ministerul Sănătății, s-a admis apelul declarat de Dița Lucia și Dița Iurie, s-a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 ianuarie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii. S-a încasat în mod solidar din contul Ministerului Sănătății și Instituției Medico-Sanitaro Publică Institutul Mamei și Copilului în beneficiul lui Dița Iurie și Dița Lucia prejudiciul moral în sumă de 400 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 18 august 2017, Dița Lucia și Dița Iurie au declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o în partea contestată neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

Susține că la aprecierea prejudiciului moral, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin gravitatea și nivelul suferințelor suportate, gradul de vinovăție și situația materială a autorului prejudiciului, precum și măsura în care mărimea compensației pentru prejudiciul moral cauzat să aducă o satisfacție echitabilă, această pretenție fiind examinată într-un mod superficial.

Sub pretextul dat, menționează că, instanța de apel în mod arbitrar și nemotivat a refuzat să i-a în considerație practica Curții Europene pentru Drepturile Omului în materie de malpraxis medical.

La 27 septembrie 2017, Instituția Medico-Sanitaro Publică Institutul Mamei și Copilului a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței

de apel și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

În susținerea recursului s-a invocat că nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, nu au fost dovedite circumstanțele considerate ca fiind stabilite și au fost aplicate greșit normele de drept material.

Relatează că, Instituția Medico-Sanitaro Publică Institutul Mamei și Copilului nu poate purta răspundere pentru acțiunile/inacțiunile care au avut loc în cadrul Clinicii „Emilian Coțaga” până la procedura de reorganizare a acestei instituții.

Sub un alt aspect, menționează că prin ordonanța de clasare a cauzei penale din 29 iunie 2015 a Procuraturii Centru mun. Chișinău, s-a stabilit că în cadrul urmăririi penale, în acțiunile medicilor nu au fost stabilite încălcări din neglijență a regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale, iar vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu poate fi întemeiată pe presupuneri.

La 29 septembrie 2017, cerere de recurs a declarat și Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, solicitând admiterea recursului, casarea dispozițiilor judecătorești, cu remiterea pricinii la rejudecare în prima instanță.

În susținerea recursului s-a invocat încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Susține că Ministerul Sănătății nu a săvârșit vre-o faptă ilicită în privința acordării asistenței medicale copilului xxxxx, iar în lipsa unei expertize care concret ar elucida cauza decesului, nu se poate afirma cine a săvârșit această faptă ilicită.

La fel, menționează că achiziționarea serviciilor de deservire și mentenanță al aparatului de anestezie au fost efectuate de la SRL „Dutchmed”, căreia îi revine responsabilitatea pentru întreținerea acestui aparat.

Astfel, indică că, de către prima instanță au fost soluționate drepturile companiei SRL „Dutchmed”, care nu a fost implicată în proces.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel din 13 iunie 2017 a fost expediată în adresa părților la 21 iulie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire cu nr. 12470-3 (f.d. 25 Vol. II), însă careva date privind recepționarea deciziei de către recurenți la materialele dosarului nu există.

Prin urmare, recursurile declarate se consideră depuse în termen.

La 05 februarie 2018, Instituția Medico-Sanitaro Publică Institutul Mamei și Copilului a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Dița Lucia și Dița Iurie.

La 19 martie 2018, Maniuc Mihail prin intermediul avocatului Bogos Alexandru a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursurilor ca inadmisibile.

La 20 martie 2018, Dița Lucia și Dița Iurie prin intermediul avocatului Ciuperca Vasili au depus referință solicitând respingerea recursurilor declarate de Instituția

Medico-Sanitaro Publică Institutul Mamei și Copilului și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursurile declarate de Dița Lucia și Dița Iurie, Instituția Medico-Sanitaro Publică Institutul Mamei și Copilului și Ministerul Sănătății - succesori în drepturi Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, urmează a fi declarat inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Dița Lucia și Dița Iurie, Instituția Medico-Sanitaro Publică Institutul Mamei și Copilului și Ministerul Sănătății - succesori în drepturi Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, sunt declarative și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că

cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În cazul de față, argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul reiterează și faptul că, recursul trebuie să fie unul "efectiv", atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer vs Germania, 22 martie 2016*), însă în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Dița Lucia și Dița Iurie, Instituția Medico-Sanitaro Publică Institutul Mamei și Copilului și Ministerul Sănătății - succesori în drepturi Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile declarate de Dița Lucia și Dița Iurie, Instituția Medico-Sanitaro Publică Institutul Mamei și Copilului și Ministerul Sănătății al Republicii Moldova - succesori în drepturi Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

judecători

Maria Ghervas

Iuliana Oprea